

tòries que es contenen del Rector de La Vola, veg. P. La Font, 1579-1611 (*BCEC* xv, 1905, 205 ss., i *Epist. Verdaguer*, I, 186).

ETIM. de *ABIETEOLA, dim. de SILVÀ *ABIETEA ('bosc d'avets'). L'evolució fonètica fou normal: l'avedola, amb la δ grafiada adés com *d* adés com *tz*, després zero, i segmentat altrament *La Veola* > *La Vola*. Ja hem vist que la menció més antiga documentada directament, la de 923, manté encara la *A-* inicial *Avetola*.

Preguntant a dos pagesos del terme de *La Vola*, si hi havia hagut avets, tant el de Palou com el de Cal Ferrer, contestaren que ells no n'hi havien vist endins del terme, però, n'hi havia hagut perquè en sabien bastants en els veïns vessants d'Aiats, Cabrera i Porxiugues, i més pujant cap a Puigsacalm. El prof. Pius Font i Quer, summa autoritat, em contestà (1955): «allò ja no són terres d'avets, però n'hi devia haver en altre temps». En efecte és ben segur que en els vessants de Puigsacalm, més alt i més nòrdic que Cabrera, encara se n'hi veuen, jo mateix a la punta més nòrdica del terme (1955) de La Vola ja prop del cim de Puigs.; poc més amunt de la rectoria de La Vola hi ha el mas dit *L'Avet*, on almenys n'hi devia créixer un. I és sabut que els NLL fitonímics se solen posar precisament per les espècies arbòries rares, que des d'allí es comencen a trobar. Recordem els casos de *Pineda*, *El Boix* de la Ribagorçana, *El Teix*, *Lledó*, etc. i d'aquest se'n digué ABIETEOLA en diminutiu 'l'avetoseta' justament perquè hi havia pocs avets.

Una contraprova eloqüent, per bé que indirecta, ens la dóna el nom de *La Veullell*, mas antic damunt el veïnat central de *La Vola* (Palou). Nova diminutivació: *La Valolella*, aquí encara amb la *é* conservada; i allí a vora de Palou hi ha *Coll-sa-veullella* (enq. de 1953. XIII, 22).

El nom de *La Vola* es va repetint en diversos indrets en els quals és encara més evident la justificació pels fets forestals.

I: *l'abóla*, petit trajecte de bosc, a l'alt Conflent, te. de Fontpedrosa, vora la partió amb Planès i Saltó, sota el Coll d'Anguilar el meu inf. qualificà «sota el bosc de La V.» (XXIII, 139.14).

II: Molts, convertits en NPP rossellonesos: 1301: «Guillermi *Vesola*, chirugici Perpiniani»; 1240: «Arnaldi *Vola*»; 1248: *Petri Vola*; 1292: *Petri La Vola* (*InuLC*); 1295: *G. Vola e Eymaric Terrat consols de Perpenyà*; 1296: *Arnaldus Vola jurisperitus* (*RLR* v, 81, 91).

Molts en el Llgd.: en el *Di. To. de l'Aude. Vesola*, bosc, te. Belcaire; *La Bezole*, mun. c^o Limós: doc. *Vezole 1041*; *Vezola 1119*, i altres 4 dels SS. XII-XIII. Un d'aquests és el «castrum de *Vezola* a. 1119 (*Hist.*

Lgd. v, 277), qualificat de nom d'una boscúria, i hi compto 8 més *La Bezole* a *La Bouzole-Garcé*. Algun d'ells pot contenir l'oc. ant. *bozola* = fr. *barne*, però notem Serrat d'*Avedoig* te. Moustajou, 2k5 al N. de Luixon ('456x58), car al Comenge -TJ- dóna δ i -v- > u.

De *V(e)ola* deu ser derivat *Solan Bolà*, te. Castellàs (Urgellet) (XXXVIII, 115), d'un derivat **veolar*.

A l'Alvèrnia: *La Vezole*, a. 1540 i 1539 (avui *Vezole*, 10 domaine ruiné te. Cheylade); *La Vezole*, 1521, i altres *Vezole*, *Vesole*, a. 1650, village; i *Vezolet* id. (Amé, *Di. Top. Cantal*).

També el primitiu *ABIETĒA, no diminutiu: *Era Ageda*, molt repetit a tota la Vall d'Aran. (on -TJ- > δ) com també *aweda* «collectif du sapin» a Saint Gaudens i a Barousse; però ja dóna -z- al Port Aulús, on diuen *üa béza* (*ALGc*, IV, 470).

No és que l'adj. ABIETĒUS -A estigui documentat en llatí antic, però sí formes semblants, com *abiegneus*; i és natural que s'hi formés com FAGEUS > cat. *faig*, amb l'abstracte FAGEA > cat. *Faja*, *Sa-faja*; ROBEREA de ROBUR, -ERIS, d'on el nostre *rovira*. Realment degué ser una formació general en llatí vulgar, com donen a entendre tants NLL, escampats no sols pels dominis català i occità, sinó també a Itàlia: toscà *Abezze* i NLL *Castelbezze* i *Bizzeto* (Pieri, *Top. Arno*, § 245).

Ara bé també hi ha el primitiu ABIETEA en la nostra toponímia de Cat. Nord. *La Béze*, posa el mapa a un gran bosc d'avets en el Capcir, te. La Llaguna, prop de la crtra. de Matamala (XXVI, 23, oït *l'abéze*). També a la Marenda: *La Vesa* te. Sureda que hi apareix documentat així l'a. 1143, certament no ve de *devesa*, suggerit per Ponsich (*Cerca* 1958, 169), com ho demostra la variant *La Veda*, que és un afl. esq. del Còrrec de les Coderes (XXV, 59, 60, i *Cerca* 1959, 140), i la qual també es documenta l'a. 1322: «*ipsa Veda* in monte q. vocant *Alberam*» (ibid., p. 261). Tot això és en el vessant Nord del Puigneulós on hi ha una gran boscúria de pins, però no hi falten avets (ara i més abans). Cf. sobre tot plegat, Ponsich, en *Cerca* II, 162-167, amb dades valuoses, si bé no encerta l'etim.

I aquest nom es retroba en el «Cortal de *la Veda*» en te. d'Évol, vall d'immenses avetoses (XXIII, 164). En conclusió, hi hagué en la Cat. Nord, dues denominacions concurrents: ABIETEA, d'on *L'Avesa*, *La Vesa* (La Llaguna, i en el doc. de 1143), i ABIETETA, amb el sufix col-le. més ple -ETA, d'on *L'Avedda*. I amb haplologia *La-Veda* (a Évol i a la Marenda en el doc. de 1322 etc.). El mateix Ponsich (*Top.* 61) troba «locis de *Vessa*», a. 1140 i 1188 i «la Calmem de *Vesia*» el 1011, en el te. de Sureda.

Volesar, *Bent-*, que figura com alqueria de la ciu-